

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤชณา กู้ตลาด. สงครามและสาเหตุ ใน ศิริโตร์ ภาคสุวรรณ (บรรณาธิการ), ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การศึกษาและวิเคราะห์ในเชิงทฤษฎี, หน้า 11. กรุงเทพฯ:

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

กันยาภรณ์ อังคงวิศลย์. ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและเวียดนามในบริบทของอาเซียน: ยุคหลังสงครามเย็น. สารนิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวาระระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

เขียน ชีระวิทย์. ก้มพุชา กับปัญหาการต่อสู้กับชาดคนของลัทธิจักรวรรดินิยม. วารสาร สังคมศาสตร์ 19, 4 (ธันวาคม 2525): 46.

เขียน ชีระวิทย์. นโยบายต่างประเทศจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เขียน ชีระวิทย์. เวียดนาม สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ชาคริย์ พิชณุรักษ์. สงครามนอกแบบ จีน-เวียดนาม ความเป็นมาชนวนสงครามอินโดจีน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิพาการ, (ม.ป.ป.)

เชิดเกียรติ อัตถากร. ขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนาม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ภาวน ศุขากันยา. นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต, เอกสารประกอบวิชา 376, หน้า 19. โรงเรียนนายเรือ, 2527. (เอกสารไม่พิมพ์เผยแพร่)

ทวิช เสนีวงศ์ ณ อุยธยา. สงครามจำกัด? (จีน-เวียดนาม). กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์, 2522.
ธนาสุกษ์ stablein. เอกสารหมายเลข 216 เอกสารประกอบการบรรยาย บทบาทของชาติ
มหาอำนาจในการเมืองโลก วิชา PS 338. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรายแก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พรวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอกซิตรายปี 1993/2536, หน้า 162-163.
กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรัพย์แก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 1994 /2537, หน้า 164.

กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรัพย์แก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 1995 /2538, หน้า 154.

กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรัพย์แก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 1996 /2539, หน้า 226-227.

กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรัพย์แก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 2000 /2543, หน้า 193-194.

กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรัพย์แก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 2001 /2544, หน้า 155. กรุงเทพฯ:

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. เวียดนาม. ใน ทรัพย์แก้ว ทิพกร, ดลยา เทียนทอง และ พวนสิริ พรมพันธุ์ (บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 2002/2545, หน้า 154.

กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ธีระ นุชเปี่ยม. เวียดนามหลัง 1975. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, 2537.

นันทนี เติร์ทัย และพินเทพ ชาตรุจินดา. ลิโอนิก อิลยิช เบรสเนฟ : บทบาทต่อสันติภาพและความ
ขัดแย้ง. จุลสารชุดเบื้องหลังเหตุการณ์ปัจจุบัน 98 (ธันวาคม 2525): 38-39.

นวนิติ เศรษฐบุตร. การขัดแย้งระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหภาพโซเวียตเป็นเหตุสำคัญ
ที่ทำให้การเดินทางในแหลมอินโดจีนระหว่างเวียดนามและญี่ปุ่นย้ายตัวและยึดเมือง.

กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

ไพรัช เจียระนันท์. นโยบายต่างประเทศของเวียดนามต่ออิน ค.ศ. 1945-1979. สารนิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

ภูวดล ทรงประเสริฐ. การแฝ່อනາຈຂອງເວີຍດນາມໃນກົມພູ້າ. ເຊື້ອປະລິຫັກ 1, 1 (ຕ.ຄ.-ອ.ຄ. 2522):

ลี มั่น กิน. สองความจีน-เวียดนาม. วารินทร์ สินสูงสุด, จำ หองบุญชู และป่าวดี วุฒิจิต แปล.

กรุงเทพฯ: สายใจ, 2525.

วรศักดิ์ มหาดินเบล. จีน. ใน ทรายแก้ว ทิพาก, ดลยา เทียนทอง และพรรรณศิริ พรมพันธุ์
(บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 1993/2536, 204-206. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

วรศักดิ์ มหาดินเบล. จีน. ใน ทรายแก้ว ทิพาก, ดลยา เทียนทอง และพรรנןศิริ พรมพันธุ์
(บรรณาธิการ), เอเชียรายปี 1997/2540, หน้า 207-208. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ศรีประภา เพชรมีศรี. นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. ใน สีดา สอนศรี
(บรรณาธิการ), เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นโยบายต่างประเทศในยุคโลกาภิวัฒน์,
หน้า 310, 313. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2538.

อนุพงษ์ บุญฤทธิ์. นโยบายต่างประเทศจีนต่อเวียดนาม ค.ศ. 1969-1979. สารนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวาระระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

ภาษาอังกฤษ

Andrew J.Nathan and Robert S.Ross. *The Great Wall and The Empty Fortress: China's Search for Security*. New York: W.W.Norton, 1997.

Alexander Woodside. The Breakdown in Sino-Vietnamese Relations. *Pacific Affairs* 52 (1979): 386.

Aussies call for pullout. *The Nation* (27 February 1979): 5.

Bernard K.Gordon. The Third Indochina Conflict. *Foreign Affairs* 65, 1 (Fall 1986): 66, 69.

Big battle looms in Lang Son. *Bangkok Post* (22 February 1979): 1.

Bruce A.Elleman. The Sino-Vietnam Conflict. *Modern Chinese Warfare, 1795-1989*, p.201. London: Routledge, 2001.

- Carlyle A.Thayer. Comrade Plus Brother: The New Sino-Vietnam Relations. *The Pacific Review* 5, 4 (1992): 404.
- C.G.Jacobsen. Sino-Soviet Crisis in Perspective. *Current History* 77, 450 (October 1979): 111.
- China decides on ceasefire. *The Nation* (4 March 1979): 1.
- China: Fatal blows dealt to Vietnam. *The Nation* (2 March 1979): 1, 8.
- China jets bomb Haiphong area. *Bangkok Post* (24 February 1979): 1, 16.
- China starts withdrawing from VN. *The Nation* (6 March 1979): 1.
- China troops pour across VN border. *Bangkok Post* (18 February 1979): 1, 3.
- China urges negotiated ceasefire. *Bangkok Post* (28 February 1979): 1.
- China urges VN. To join it in talks. *The Nation* (28 February 1979): 4.
- China, Vietnam sign trade and tourism pacts. *Bangkok Post* (8 November 1991): 8.
- China, VN pledge peace along border. *Bangkok Post* (11 November 1991): 1.
- China, VN still face historical hurdles --- Jiang. *Bangkok Post* (7 November 1991): 10.
- China warns Hanoi. *Bangkok Post* (15 February 1979): 1.
- China: We're not finished with Vietnam Big battle looms in Lang Son. *Bangkok Post* (23 February 1979): 1.
- China: We're not leaving Vietnam. *Bangkok Post* (21 February 1979): 3.
- China wins big hilltop battle. *The Nation* (27 February 1979): 1.
- Chinese 'killed by VN troops. *Bangkok post* (1 February 1979): 3.
- Chinese push deeper into 'naughty' VN. *The Nation* (21 February 1979): 1.
- Cuba 'will send troops to VN'. *Bangkok Post* (3 March 1979): 3.
- David Shambough. China in 1990 The Year of Damage Control. *Asian Survey* XXXI, 1 (January 1991): 46.
- David Weigal. *International Relations A Concise Companion*. London: Department of History Anglia Polytechnic University, 2002.
- Douglas Pike. The USSR and Vietnam: Into The Swamp. *Asian Survey* XIX, 12 (December 1979): 1162.
- Eugene K.Lawson. China's Vietnam War and its Consequences: A Comment. *The China Quarterly* 88 (December 1981): 691-693.

- Fighting will end in less than 33 days. *The Nation* (27 February 1979): 1.
- Frank Frost. *Vietnam's Foreign Policy Dynamics of Change*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1993.
- French Minister Defends China's Invasion. *The Nation* (21 February 1979): 4.
- Fulltext of Chinese proposal to Vietnam. *The Nation* (3 March 1979): 5.
- Gareth Porter. The Sino-Vietnamese Conflict in Southeast Asia. *Current History* 75, 442 (December 1978): 194.
- G.D.Loescher. The Sino-Vietnamese Conflict in Recent Historical Perspective. *Survey* 24, 2 (Spring 1979): 135-136.
- George T.Yu. China and The Third World. *Asian Survey* 17, 11 (November 1977): 1037.
- Grant Evans and Kelvin Rowley. *Red Brotherhood at War*. The Thetford Press: London, 1984.
- Hanoi agrees to hold talks. *Bangkok Post* (7 March 1979): 1.
- Hanoi beefs up its 'war machine'. *Bangkok Post* (4 February 1979): 1, 3.
- Harlan W.Jencks. China's "Punitive" War on Vietnam: A Military Assessment. *Asian Survey* XIX, 8 (August 1979): 809.
- Hemen Ray. *China's Vietnam War*. New Delhi: Radiant Publishers, 1983.
- Hua: We will pull out of VN shortly. *The Nation* (5 March 1979): 1.
- Huynh Kim Khanh. Into the Third Indochina War. in Leo Suryadinata ed., *Southeast Asian Affairs* 1980, p.335. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1980.
- James Olson (ed.). *Dictionary of the Vietnam War*. New York: Peter Bedrick Books, 1988.
- Jay Taylor. *China and Southeast Asia Peking's Relations with Revolutionary Movements*. New York: Praeger Publishers, 1974.
- John W.Garver. The "New Type" of Sino-Soviet Relations. *Asian Survey* XXIX, 12 (December 1989): 801.
- Joyce K.Kallgren. China in 1978: The New Long March. *Asian Survey* XIX, 1 (January 1979): 7.
- Joyce K.Kallgren. China in 1979: On Turning Thirty. *Asian Survey* XX, 1 (January 1980): 16.

- Justus M.van der Kroef. The Indochina Tangle: The Elements of Conflict and Compromise. *Asian Survey* XX, 5 (May 1980): 477-494.
- Keal, Paul. *Unspoken Rules and Superpower Dominance*. Hong Kong: The Macmillan Press, 1983.
- King C.Chen. Hanoi vs. Peking: Policies and Relations – A Survey. *Asian Survey* XII, 9 (September 1972): 809.
- Kremlin repeats warning to Peking. *Bangkok Post* (24 February 1979): 1.
- Leaders call for fighting. *Bangkok Post* (20 February 1979): 3.
- Les Buszynski. Vietnam Confronts China. *Asian Survey* XX, 8 (August 1980): 829-843.
- Many more Chinese divisions sent in – VN. *The Nation* (23 February 1979): 1.
- Marek Thee. *The China-Vietnam-Indochina Conflict: The Search for Solutions*. International Conference on “Alternative Development Strategies and the Future of Asia” New Delhi, March 11-17, 1980.
- Marjorie Niehaus. Vietnam 1978: The Elusive Peace. *Asian Survey* XIX, 1 (January 1979): 91.
- Masashi Nishihara. The Sino-Vietnamese War of 1979 Only The First Round?. *Southeast Asia Affair*, p.75. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1980.
- Nguyen Manh Hung. The Sino-Vietnamese Conflict: Power play among Communist Neighbors. *Asian Survey* XIX, 10 (October 1979): 1041.
- Oskar Weggel, Hamburg. *Round Table: Crisis Region Indochina-Causes and Effects*. Jakarta, March 1981.
- Pao-min Chang. Beijing Versus Hanoi The Diplomacy Over Kampuchea. *Asian Survey* XXIII, 5 (May 1983): 598-618.
- Pao-min Chang. *Kampuchea Between China and Vietnam*. Kent Ridge: Amsterdam Type Printers, 1985.
- Pao-min Chang. Vietnam and China: New Opportunities and New Challenges. *Contemporary Southeast Asia* 19, 2 (September 1997): 136.
- Paper predicts China will invade Vietnam. *Bangkok Post* (4 February 1979): 3.
- Peking begins partial pullout from VN. *Bangkok Post* (12 March 1979): 5.

- Peking, Hanoi swap charges of attacks across border. *Bangkok Post* (17 February 1979): 1.
- Ramses Amer. The Territorial Disputes between China and Vietnam and Regional Stability. *Contemporary Southeast Asia* 19, 1 (June 1997): 88.
- Ramses Amer. Sino-Vietnamese Normalization in the Light of the Crisis of the Late 1970s. *Pacific Affairs* 67, 3 (Fall 1994): 361.
- Robert S.Ross. China and The Cambodian Peace Process The Value of Coercive Diplomacy. *Asian Survey* XXXI, 12 (December 1991): 1174.
- Rudiger Machetzki. The Interests and Objectives of the PRC in Indochina. In Khien Theeravit (ed.), *Indochina and Problems of Security and Stability in Southeast Asia*, p.118. Papers and Discussion of the Conference held at The Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, Bangkok 19-21 June, 1980.
- Russia again warns China to withdraw. *The Nation* (21 February 1979): 4.
- Russia moves warships near to Vietnam. *The Nation* (9 February 1979): 1.
- Sheldon W.Simon. China, Vietnam and ASEAN: The Politics of Polarization. *Asian Survey* XIX, 12 (December 1979): 1174-1175.
- Sheldon W.Simon. Davids and Goliaths: Small Power-Great Power Security Relations in Southeast Asia. *Asian Survey* XXII, 3 (March 1983): 302-315.
- S'pore raps China, VN. *The Nation* (21 February 1979): 8.
- Stein Tonnesson. The Paracels: The 'Other' South China Sea Dispute. *Asian Perspective* 26, 4 (2002): 156-159.
- Tan Kee Wee. Vietnam at The Crossroads in 1990. *Southeast Asian Affairs* 1991. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1991.
- Teng confirms beefup China moves more troops to border. *Bangkok Post* (2 February 1979): 3.
- Teng takes Russia to task 'Hanoi must be punished'. *Bangkok Post* (8 February 1979):1.
- Tensions between Vietnam, China escalating. *The Nation* (2 February 1979): 8.
- Tim Dunne and Brian C.Schmidt. Realism in John Baylis and Steve Smith eds., *The Globalization of World Politics An introduction to international relations*, pp. 141-145. Great Britain, Bath Press., 2001.

- US pressing for end of conflict. *The Nation* (27 February 1979): 5.
- Us, Soviet navies step up war vigil. *Bangkok Post* (27 February 1979): 10.
- VN agrees to talks. *The Nation* (8 April 1979): 1.
- VN: China visit to ensure peace. *Bangkok Post* (11 November 1991): 3.
- VN claims victory at Lang Son. *Bangkok Post* (1 March 1979): 1.
- Vietnam forces hit back. *The Nation* (25 February 1979): 1.
- Vietnam rejects China call. *Bangkok Post* (1 March 1979): 3.
- Vietnam wants UN supervision of border with China. *The Nation* (13 February 1979): 1.
- Vietnam wants UN to police China border. *Bangkok Post* (12 February 1979): 1.
- VN: We'll fight. *Bangkok Post* (19 February 1979): 3.
- 'VN will go on fighting'. *Bangkok Post* (20 February 1979): 3.
- William J. Duiker. *China and Vietnam: The Roots of Conflict*. Indochina Research Monograph 1. Berkeley: Institute of East Asian Studies, University of California, 1986.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

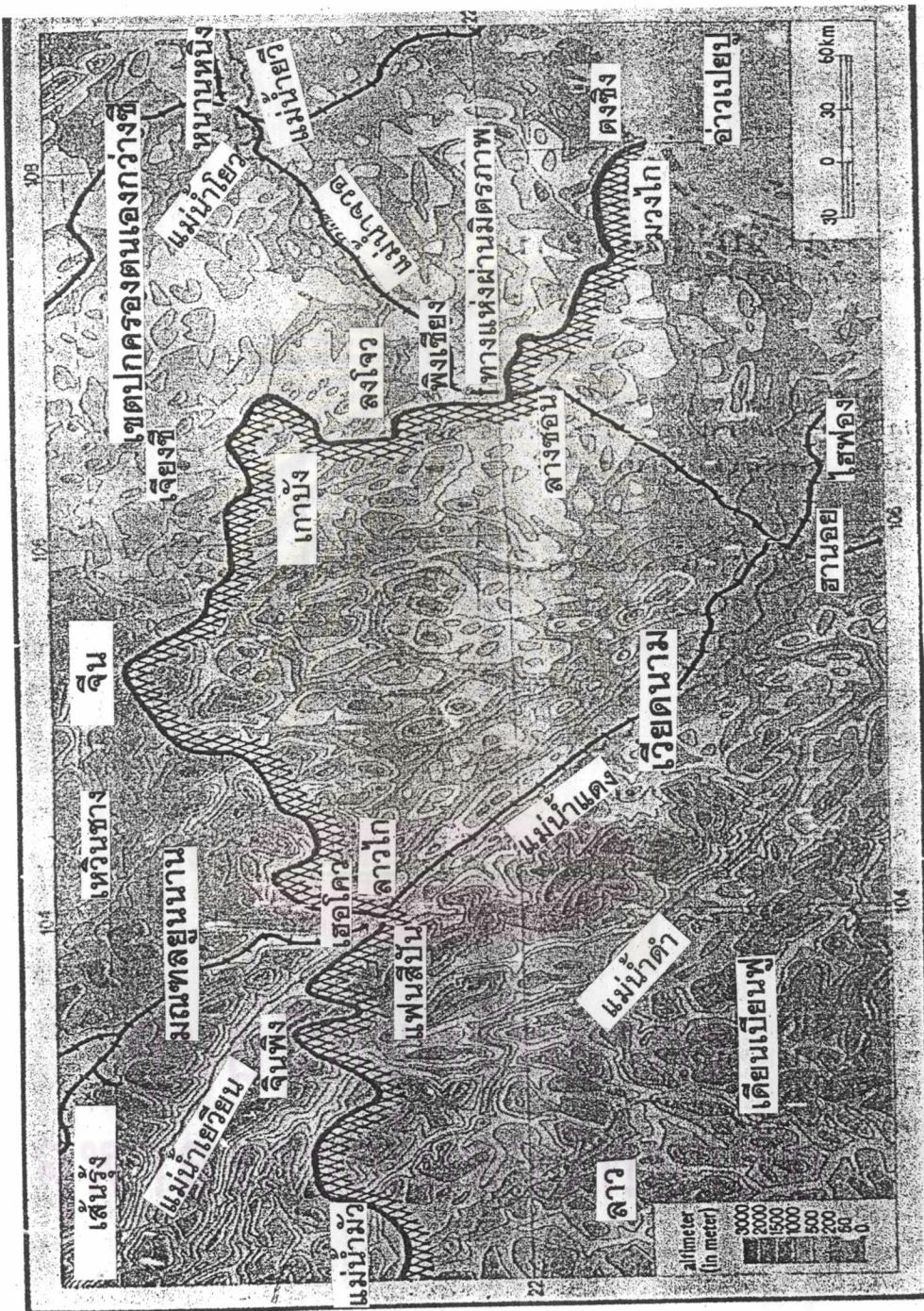
ภาคผนวก ก

แผนที่ประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ที่มา: เข็มเกียรติ อัตถากุล, ขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนาม (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540), หน้า 52.

ภาคผนวก ข แผนที่ภูมิประเทศชายแดนจีน-เวียดนาม

ภาคผนวก ค
แผนที่เวียดนามเหนือกับเวียดนามใต้

source: James Olson (ed.), *Dictionary of the Vietnam War*. New York: Peter Bedrick Books, 1988.

ภาคผนวก ๙
แผนที่การโจมตีทางระเบิดของจีน

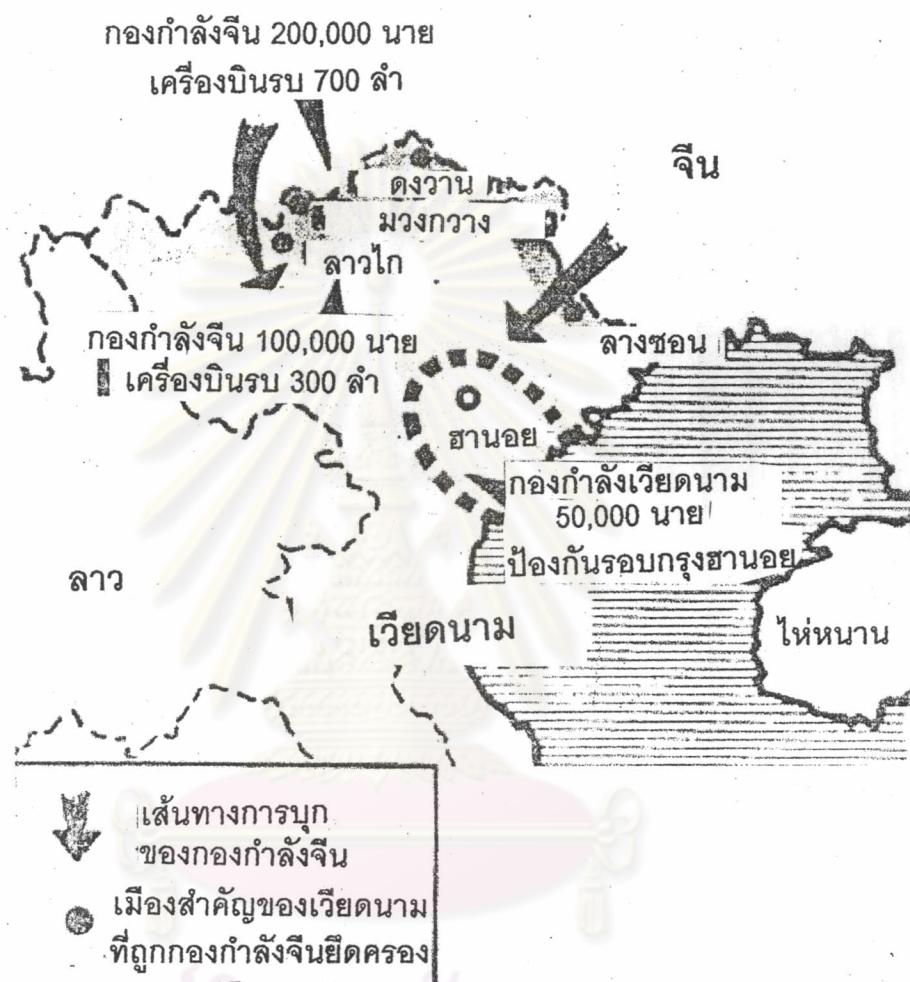

source: "China jets bomb Haiphong area," *Bangkok Post* (24 February 1979): 1.

ศูนย์วิทยบรหพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ๖

แผนที่การบุกเวียดนามของจีน

ศูนย์วิทยบรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

source: "Big battle looms in Lang Son," *Bangkok Post* (22 February 1979): 1.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชนวนวรรณ เหล็กงาม เกิดวันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2525 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) เกียรตินิยมอันดับสอง จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ.2545 ปัจจุบันรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบศุลกากร 3 สังกัดฝ่ายเทคโนโลยีสืบสวนและการช่าง ส่วนปราบปรามยาเสพติดและเทคโนโลยีการช่าง สำนักสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

